

Poročila

Predstavitev Slovenskega geološkega društva in letno poročilo za leto 2016

Matevž NOVAK

Geološki zavod Slovenije, Dimičeva ul. 14, SI-1000 Ljubljana; e-mail: matevz.novak@geo-zs.si

Slovensko geološko društvo (SGD) si je kot nevladna in neprofitna organizacija prostovoljno združenih strokovnjakov in ljubiteljev geologije zadalo za temeljni cilj napredek znanosti in prakse na področju vseh vej geologije, ki je zapisan tudi v njegovem statutu.

Skozi vsa leta društvo deluje v skladu z določili statuta in s programom dela, ki je sprejet na sejah IO društva v vsakem koledarskem letu. V letu 2016 sta bili dve seji razširjenega Izvršnega odbora društva in sicer 19. januarja in 1. decembra. Večji del zastavljenega programa je bil realiziran.

Strokovna predavanja

Sarah Halvorson (Oddelek za geografijo Univ. v Montani, ZDA), »*Large-Scale Environmental Transformations in Western Montana: From Glacial Lake Missoula to 21st Century Restoration Science*«, 10. marec 2016 ob 17. uri v Ljubljani v dvorani Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Gosposka 16. Predavanje je bilo izvedeno v soorganizaciji z Geomorfološkim društvom Slovenije.

Michele Morsilli (Univ. v Ferrari), »*Internal waves: their impact on sedimentary systems and benthic communities*«, 22. marec 2016 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11.

Mihael Brenčič (NTF, GeoZS), »*Popotovanje po moskovskih geoloških muzejih*«, 7. aprila 2016 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11. Predavanje je bilo izvedeno v soorganizaciji s Prirodoslovnim društvom Slovenije.

Strokovna posvetovanja, seminarji in okrogle mize

Slovensko geološko društvo je sodelovalo pri organizaciji terenske delavnice »27th European Dendroecological Fieldweek«, ki je potekala med 12. in 18. septembrom 2016 v Kranjski gori in dolini Tamar. Delavnico je organiziral Švicarski

gozdarski inštitut (WSL) v sodelovanju z Naravoslovnotehniško fakulteto UL in Gozdarskim inštitutom Slovenije.

V okviru tedna Univerze v Ljubljani je bila v četrtek, 8. 12. 2016 v soorganizaciji Oddelka za geologijo NTF in Slovenskega geološkega društva izvedena *Delavnica o popularizaciji geologije*. Namen delavnice je bil pregled dosedanjega dela na področju popularizacije ter delu na področju šolskega in neformalnega izobraževanja, cilji za prihodnost in vizija skupnih idej na tem področju. Delavnica je potekala v prostorih Oddelka za geologijo na Privozu 11 (predavalnica P-114) s pričetkom ob 9. uri. Udeležilo se je 24 poslušalcev. Poročilo o delavnici je bilo objavljeno v reviji *Geologija*: RMAN, Nina, ŽVAB ROŽIČ, Petra. Delavnica o popularizaciji geologije, 8. 12. 2016, Oddelek za geologijo, NTF (<http://www.geologija-revija.si/dokument.aspx?id=1291>).

Sodelovanje na domačih dogodkih in druge aktivnosti

SGD je tudi v letu 2016, 10. junija, sodelovalo na dogodku *BioBlitz – 24 ur z reko Muro* v Veržeju v organizaciji Zavoda RS za varstvo narave, Območne enote Maribor. Izvedeni sta bili geološka delavnica o kamninah, mineralih in fosilih ter predstavitev na stojnici skupaj z Geološkim zavodom Slovenije in Oddelkom za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete.

20. avgusta 2016 je Društvo Fran Govekar Ig v sodelovanju z Inštitutom za arheologijo ZRC SAZU na Igu organiziralo *Koliščarski dan*. Z geološko delavnico je SGD sodelovalo skupaj z Oddelkom za geologijo NTF in Geološkim zavodom Slovenije (www.vdezelikoliscarjev.si/).

Vaščani vasi Dešen pri Kresnicah so lansko leto zaprosili Zavod RS za varstvo narave, Oddelek za geologijo NTF in SGD za pomoč pri predstavitvi zanimive geologije kamnoloma nad vasjo in za donacijo za postavitev interpretacijske table. SGD je obema prošnjama ustreglo in oktobra 2016 je bila v Dešnu postavljena informativna točka.

GeoTEK

Slovensko geološko društvo je 13. oktobra 2016 organiziralo GeoTEK na Šmarno goro. Ta športno-rekreativni družabni dogodek nameravamo izvajati vsako leto na drugi, geološko zanimivi lokaciji. Pri organizaciji prvega je sodeloval Geološki zavod Slovenije.

Mednarodno delovanje SGD in članstvo v tujih in domačih zvezah

SGD je včlanjeno v tuje zveze: European Federation of Geologists (EFG), International Union for Quaternary Research (INQUA), European Association for the Conservation of the Geological Heritage (ProGeo), European Mineralogical Union (EMU) in International Mineral Association (IMA). Včlanjeni smo tudi v Slovensko inženirsko zvezo (SIZ).

Kot član Evropskega združenja geologov (European Federation of Geologists – EFG) je Slovensko geološko društvo leta 2015 začelo sodelovati v velikih evropskih projektih Obzorje 2020 (Horizon 2020). Skupaj z več drugimi nacionalnimi geološkimi društvi sodelujemo kot neodvisni partner preko pogodbe z EFG kot vodilnim projektnim partnerjem. V letu 2016 je bila naša vloga v projektu INTRAW – Mednarodno sodelovanje na področju oskrbe z mineralnimi surovinami (*International Cooperation on Raw materials*) posredovanje informacij o projektu in širjenje rezultatov projekta v Sloveniji. Večjo vlogo ima SGD v projektu KINDRA – Zbirka znanja za hidrogeološke raziskave (*Knowledge Inventory for Hydrogeology Research*), kjer je poleg obveščanja o rezultatih projekta v Sloveniji zadolženo tudi za zbiranje nacionalnih podatkov o hidrogeoloških raziskavah in njihovo opredelitev po novem enotnem sistemu klasifikacije raziskav.

V začetku leta 2016 smo podpisali pogodbi o sodelovanju še v dveh projektih: UNEXMIN – *An Autonomous Underwater Explorer for Flooded Mines* in CHPM 2030 – *Combined Heat, Power and Metal extraction from ultra-deep ore bodies*.

Član SGD, Marko Komac je bil novembra izvoljen v izvršni svet EFG kot External Relations Officer.

V letu 2016 smo prvič delovali kot polnopravni član Mednarodne zveze za raziskovanje kvartarja (International Union for Quaternary Research – INQUA). Slovenski odbor INQUA (SINQUA) je

posodobil svojo spletno predstavitev in med slovensko zainteresirano javnostjo razširjal informacije INQUA, vključno z razpisi za financiranje raziskovalnih projektov s poudarkom na podpori raziskav mlajšim raziskovalcem.

19. 4. 2016 smo se udeležili sestanka na Dunaju v okviru European Geosciences Union General Assembly 2016 (<http://meetingorganizer.copernicus.org/EGU2016/session/22383>), ki je bil organiziran s strani pobudnikov predloga INQUA fokusne skupine (IFG) z naslovom „*The Legacy of Mountain Glaciation*“. Namen ustanovitve omejenjene IFG je oceniti relativno pomembnost različnih geomorfni in podnebnih procesov pri razvoju alpskih ledenikov po vsem svetu.

Med 30. 5. in 3. 6. 2016 smo se udeležili „7th INQUA International Workshop on Active Tectonics, Paleoseismology and Archaeoseismology (PATA)“ v Crestone, Colorado, ZDA, ki je bil glavni dogodek INQUA fokusne skupine „Earthquake Geology and Seismic Hazards“ (IFG EGSHaz). V okviru delavnice smo se udeležili sestanka IFG EGSHaz, na katerem smo se seznanili z aktivnostmi te skupine v prejšnjem obdobju (pod imenom „*Paleoseismology and Active Tectonics*“ – IFG PALACTE) in načrtovanimi aktivnostmi v obdobju 2016–2019.

V sodelovanju z NC Hrvaške smo začeli organizirati 5th Scientific meeting Quaternary geology in Slovenia and Croatia, ki bo novembra 2017 na Hrvaškem. Pričakujemo, da bo ta dogodek spodbudil povečanje članstva.

SGD je včlanjeno v Slovensko inženirsko zvezo – SIZ. S tem je izpolnjen pogoj o obveznem članstvu SGD v SIZ za pridobitev naziva Evro inženir (EUR ING). Čakamo člane za pobude.

V letu 2017 so načrtovane in delno že izvedene naslednje dejavnosti društva:

Strokovna predavanja

Bálazs Székely (Univerza Eötvös Loránd v Budimpešti), »*Attempts to integrate David with Goliath: lessons learnt on differential uplift in a flatland*«, 14. marec 2017 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11.

Giovanni Monegato (Inštitut za geoznanosti in zemeljske vire italijanskega Nacionalnega raziskovalnega sveta), »*An updated overview of*

last glacial maximum on the southern side of the Alps: comparisons and climate considerations», 23. marec 2017 ob 18. uri v Ljubljani na Geološkem zavodu Slovenije, Dimičeva ul. 14. Predavanje izvedeno v soorganizaciji s Slovenskim nacionalnim odborom INQUA (SINQUA).

Mirijam Vrabec o rezultatih geoloških raziskav v zadnjih letih na območju Pohorja. Predvideni datum je druga polovica junija 2017.

Marc Ostermann z Univerze v Innsbrucku na temo zemeljskih plazov je predvideno v začetku poletja.

Bojan Djurić (Oddelek za arheologijo FF v Ljubljani) na temo geoarheologije in uporabe naravnega kamna v rimski Emoni bo predvidoma v jeseni 2017.

Strokovne ekskurzije

V juniju 2017 bo ogled naravnega kamna na ljubljanskih ulicah vodil Matevž Novak.

Junija 2017 je predvidena strokovna ekskurzija na Pohorje pod vodstvom Mirijam Vrabec. Tema ekskurzije bo predstavitev novih dognanj o sestavi magmatskih in metamorfni kamnin Pohorja.

Skupna ekskurzija SKIAH in SGD je načrtovana 13. in 14. oktobra 2017. Teme bodo mineralne vode, vulkaniti in geotermalna energija v SV Sloveniji in Z Madžarski. Obiskali bomo mofete v Slovenskih goricah, Vulkanijo na Goričkem, geotermalne vrtine v Moravskih Toplicah, rastlinjake v Renkovcih ali Dobrovniku, termalno jezero Heviz in pokrajinski muzej Balaton. Pri izvedbi bodo sodelovali tudi madžarski kolegi iz MFGI in zdravilišča Heviz.

Strokovna posvetovanja in okrogle mize

Slovensko geološko društvo je soorganiziralo 23. *posvetovanje slovenskih geologov* 31. marca 2017 v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 1. Na posvetovanju je Društvo sodelovalo s predstavitvami mednarodnih projektov, v katere je vključeno.

SGD bo soorganizator 4. *svetovnega foruma o plazovih* z naslovom »Landslide Research and Risk Reduction for Advancing Culture of Living with Natural Hazards«, ki bo v Ljubljani med 29. majem in 2. junijem (<http://www.wlf4.org/hosts/>).

SGD bo sodelovalo pri organizaciji 3. *regionalnega simpozija o zemeljskih plazovih v Jadransko Balkansko regiji (ReSyLAB)*, ki bo potekal od 11. do 13.10. 2017 v Ljubljani v soorganizaciji Geološkega zavoda Slovenije, Fakultete za gradbeništvo in geodezijo ter Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

Med 6. in 12. novembrom 2017 bo potekalo 5. *regionalno znanstveno srečanje za kvartarno geologijo*, posvečeno geološko pogojenim nevarnostim. Organizatorji srečanja so Hrvaški nacionalni odbor INQUA (Hrvaška akademija znanosti in umetnosti, Oddelek za naravoslovje), Inštitut za kvartarno paleontologijo in geologijo, Slovenski nacionalni odbor INQUA, Slovensko geološko društvo, Geološki zavod Slovenije in Hrvaški geološki inštitut. Srečanje bo 9. In 10. 11. v kraju Starigrad Paklenica na Hrvaškem, pred im po srečanju pa bosta 3- in 2-dnevni ekskurziji v Sloveniji in na Hrvaškem.

Delovna akcija čiščenja geološkega profila

V soboto, 25. 3. 2017 je bila izvedena predstavljena delovna akcija čiščenja zarasti na geoloških naravnih vrednotah. V sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave (ZRSVN) in Občino Tržič smo očistili profil v Naravnem spomeniku Dovžanova soteska.

GeoTEK in GeoLOV

Slovensko geološko društvo bo oktobra 2017 organiziralo drugi tradicionalni GeoTEK. Natančen datum in lokacija še nista določena.

Poleg GeoTEKa smo uvedli še eno ekipno družabno akcijo, povezano z geološko vsebino – GeoLOV (»geocaching«). Prvi GeoLOV je bil v soboto, 8. aprila 2017 v okolici Lesnega Brda.

Sporočilo članom Slovenskega geološkega društva

SGD je z Geološkim zavodom Slovenije začel z aktivnostmi za ureditev pravno-formalnega statusa "geološkega zakona". 25. avgusta 2016 se je M. Novak skupaj z direktorjem Geološkega zavoda Slovenije in njegovim pomočnikom udeležil sestanka s predstavniki MiZŠ, MOP in MZI v prostorih MiZŠ. Dogovorjeno je bilo sodelovanje pri reševanju problematike na področju zbiranja, hranjenja in razpoložljivosti geoloških podatkov oz. podatkov o geosferi. V skladu z dogovorom na

sestanku smo ministrstvom poslali kratek opis stanja, problematiko ter predlog ureditve.

Popularizacija geologije. Znotraj SGD so se močno intenzivirale aktivnosti, namenjene promociji geološke znanosti. Formirana je bila Skupina za popularizacijo geologije z jasno zastavljenimi cilji in s podrobnim načrtom lastnih akcij ter s koledarjem prireditev, na katerih bomo sodelovali.

Sodelovanje s sorodnimi društvi. Iz poročila je razvidno, da smo močno okrepili ter vzpostavili nove stike s tujimi geološkimi društvi (predvsem Hrvaškim in Srbskim) ter z drugimi društvo s sorodnimi cilji (Geomorfološkim društvom Slovenije – GDS, Prirodoslovnim društvom Slovenije – PDS, Društvom slovenski komite mednarodnega združenja hidrogeologov – SKIAH).

Med 20. in 22. oktobrom je bila na sedežu Univerze v Beogradu proslava in kratka konferenca za počastitev 125-letnice Srbskega geološkega društva. M. Novak se je prireditve udeležil kot vabljeni častni gost.

16. decembra smo na povabilo Hrvaškega geološkega društva sodelovali na njihovi 34. redni skupščini. T. Verbovšek je imel predavanje „*Slovensko geološko društvo – povijest, aktivnosti i ideje za suradnju s Hrvatskim geološkim društvom*“.

Postavitev nove spletne strani. Društvo je sredi postopka temeljite posodobitve društvenega spletnega portala, ki bo omogočal hitrejše obveščanje o društvenih dogodkih, objavo koledarja dogodkov, izmenjavo mnenj registriranih uporabnikov ter naročanje na prejemanje teh obvestil. S tem želi društvo doseči večjo prepoznavnost društva in povečanje števila članov.